

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Studijní program: Etika a kultura v mediální komunikaci

Karolína Mašláňová

Komunikace a práce s dospívajícími lidmi v Církvi bratrské

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: doc. Mgr. et Mgr. Jaroslav Franc Th.D.

Olomouc 2024

Prohlašuji, že jsem tento bakalářský projekt vypracoval samostatně a použil jsem pouze uvedenou literaturu a další zdroje.

V Olomouci, dne 10. dubna 2024

Karolína Mašláňová, v. r.

Obsah

Úvod.....	5
1. Církev bratrská.....	7
1.1. Historický kontext.....	7
1.2. Společné duchovní zásady církve.....	7
1.3. Mladí lidé v řadách Církve bratrské.....	8
2. Vztahy, dospívání a hodnoty.....	9
2.1. Vymezení období dospívání.....	9
2.2. Tvorba hodnotového žebříčku dospívajících jedinců.....	10
2.2.1. Role vztahů a socializace.....	11
2.2.2. Role médií při utváření hodnot dospívajících.....	12
3. Hledání hodnoty sexu a manželství.....	12
3.1. Intimita, identita a sexuální aktivita.....	13
3.2. Manželství na základech lásky.....	15
4. Komunikace Církve bratrské s dospívajícími.....	16
4.1. Komunikace uvnitř církve.....	16
4.1.1. Bohoslužebná komunikace.....	17
4.1.2. Mládeže aneb církevní společenství dospívajících lidí.....	18
4.1.3. Odbor mládeže Církve bratrské.....	19
4.2. Komunikace ven z církve.....	20
4.2.1. Porozumění mladé generaci.....	21
4.2.2. Boření bariér skrze média a sociální sítě.....	21
4.2.3. Prostředí a akce přizpůsobené mladým lidem.....	22
5. Analýza mediálního obsahu Církve bratrské prezentující hodnotu manželství a sexu.....	24
5.1. Analýza mediálních publikací pomocí Anopressu.....	24
5.2. Potter box analýza.....	24
5.2.1. První krok Potter boxu: definice.....	25
5.2.2. Druhý krok Potter boxu: hodnoty.....	26
5.2.3. Třetí krok Potter boxu: etické principy.....	27
5.2.4. Čtvrtý krok Potter boxu: loajality.....	27

5.2.5.	Vyhodnocení analýzy	27
5.3.	Konfliktní a atraktivní známky komunikace sexuality a manželství Církvi bratrskou	28
5.3.1.	Konfliktní stránky	28
5.3.2.	Atraktivní stránky	28
5.4.	Popis mého mediálního výstupu	29
Závěr	30
Anotace	31
Abstract	32
	Communication and work with adolescents in the Church of the Brethren community – resumé	32
Bibliografie	33

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem zvolila na základě mých vlastních osobních zkušeností. Jako mladý člověk, který se aktivně zapojuje do dění v Církvi bratrské (CB) ve Zlíně, mám k celému tématu velmi blízko. Díky mé službě mladým věřícím lidem, jsem přišla k otázkám, jestli forma, kterou volí církve ke komunikaci s mladou generací je správná a lákavá.

„Evangelium sice zůstává stejné, ale způsob, jakým ho neseme, se musí měnit podle posluchačů,“¹ jsou slova Davida Nováka, předsedy rady Církve bratrské. Podobné myšlenky provázely i mě. Zajímalo mě, jestli pozornost věnovaná mladým lidem, kteří vyrůstají v Církvi bratrské je dostatečná, zda odpovídá potřebám dospívajících lidí a jestli téma vztahů a křesťanských „pravidel“ je v této oblasti komunikováno a s jakým cílem – porozumění, nebo zastrašování. Dalším otazníkem bylo, jak působí Církev bratrská na mladé lidi venku, mimo církve, a jak se jim snaží přiblížit.

Jako neopomenutelnou součást dospívání, kteréhokoliv člověka, ať už věřícího nebo ne, vnímám vztahy. Dospívání je období připravenosti na vážný vztah s vizí do budoucna. A se vztahy je neoddělitelně spjatá intimita. Mezi mladými je toto téma velice diskutované. Otázka je, jak je tomu mezi věřícími dospívajícími, jestli jen poslouchají slova dospělých o hranicích a sexu až v manželství, nebo tyto hodnoty opravdu přijali za své a dokáží se o nich bavit i mezi vrstevníky. A i přesto že hodnoty, které sexualita a manželství přináší, jsou cenné, nemusí být vždy správně církví komunikovány k mladým lidem. Chtěla bych tuto spekulaci ve své práci objasnit a podívat se na komunikaci tohoto tématu Církví bratrskou.

Cílem práce je popsat, jak Církev bratrská komunikuje s mladými lidmi. Najít prvky, kterými se snaží přiblížit mladým lidem a jakou formu, platformu nebo prostředky k tomu využívá. Chci popsat struktury komunikace s dospívajícími na dvou rovinách, směrem dovnitř – k mladým věřícím „uvnitř“ církve, směrem ven – k mladým lidem, kteří se za věřící nepokládají nebo nenavštěvují církve a stojí za pomyslnými „hranicemi“ církve. Pokusím se prozkoumat mediální komunikaci Církve bratrské o hodnotách manželství a sexu.

K dosažení svých cílů využiji dostupné knižní i internetové zdroje. Hlavními zdroji pro pochopení vztahu Církve bratrské k mladým budu využívat webové stránky CB², webové stránky Odboru mládeže Církve bratrské³ a články Davida Nováka, předsedy

¹ NOVÁK, David. „To za nás nebývalo,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26>, [cit. 2024-04-08].

² CÍRKEV BRATRSKÁ. [online], <https://portal.cb.cz/kdo-jsme>, [cit. 2024-03-23].

³ ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské. [online], 2020, <https://cb.cz/mladez/>, [cit. 2024-04-08].

Rady Církve bratrské⁴. Pro popsání období dospívání a pochopení hlavních motivátorů chování a potřeb v tomto období se budu odkazovat na několik publikací včetně E. Eriksona – Osm věků člověka⁵ nebo článku J. J. Arnetta – Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach⁶. Při analýze mediálního obsahu využiji Anopress⁷ a metodu Potter boxu⁸.

Teoretická část práce je rozdělena do pěti kapitol. Při psaní postupuji od obecnosti ke konkrétnostem. První kapitola je zaměřena na popis Církve bratrské její historie, hodnot, zásad, a vztahu k mladým. Ve druhé kapitole vymezím životní období dospívání a popíšu faktory důležité pro utváření hodnot v tomto období. Třetí kapitola je vyhrazena hodnotám manželství a sexu v chápání dnešní mladé generace. Čtvrtou kapitolou otevřu téma komunikace Církve bratrské s mladými. Rozdělena je do dvou částí: na vnitřní komunikaci a komunikaci směrem ven. V poslední kapitole se nachází prostor pro analýzu mediálního obsahu vztahujícího se k Církvi bratrské a manželství a sexualitě, včetně popisu mé praktické části práce, a to mediálního výstupu formou podcastu. Samotný podcast slouží jako forma komunikace a prostředek pro sdělení informací. Já, Karolína Mašláňová jako autorka, i Johana Pírková, jako respondentka, jsme obě členky Církve bratrské a společným rozhovorem komunikujeme k posluchačům téma sexu a manželství.

⁴ NOVÁK, David. Stránky Davida Nováka, [online], <https://cb.cz/novak/>, [cit. 2024-04-08].

⁵ ERIKSON, Erik H. Osm věků člověka, studijní materiál, FF UK Praha: Propsy, 1995.

⁶ ARNETT, Jeffrey Jensen. Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach. 5th ed. Clark University: Pearson, 2013.

⁷ ANOPERSS IT. Anopress, [online], <https://monitoring-anopress-cz.ezproxy.upol.cz/Anopress?xl=knihovna46&xh=minq5i9fx6mtvhdx1vxb00m279orrn8&nomenu=0>, [cit. 2024-04-08].TT

⁸ CHRISTIANS, Clifford G. et al. Media ethics: cases and moral reasoning. 11th edition. New York, NY; Abingdon: Routledge, 2020.

1. Církev bratrská

Kapitola mapuje úsilí církve v oblasti posilování víry a společenství mezi mladými lidmi prostřednictvím různých aktivit a iniciativ na lokální, regionální a národní úrovni. Tento úvod poskytuje základní rámec pro důkladné porozumění a zkoumání role a významu Církve bratrské v dnešním kontextu, prostřednictvím podkapitol jako „Historický kontext“, „Společné duchovní zásady církve“ a „Mladí lidé v řadách Církve bratrské“. První podkapitola popisuje komplexní pohled na historii, zásady a aktivity této církve, která má kořeny v tradici Komenského Jednoty bratrské. Osvětluje proces vzniku Církve bratrské v 19. století a její evoluci v důsledku historických událostí, jako byla druhá světová válka. Druhá podkapitola se soustředí na společné duchovní zásady a hodnoty, které formují identitu této církve, a které jsou založeny na biblických principech. Poslední podkapitola se vykresluje práci s mladými lidmi v Církvi bratrské.

1.1. Historický kontext

Kořeny Církve bratrské sahají svým vývojem až do 19. století v návaznosti na tradici Komenského Jednotu bratrskou. Nicméně v letech 1860-1880 vznikly dva sbory – sbor Svobodné evangelické církve české v Bystrém v Orlických horách a v Praze sbor Svobodné církve reformované, který vznikl v důsledku činnosti amerických misionářů. V roce 1880 se oba sbory spojily dohromady v jednu Svobodnou církev reformovanou, která se se vznikem Československa přejmenovala na Jednota českobratrská. Svou působící činnost rozšířila i na Slovensko, do Vídně a na Podkarpatskou Rus. Mimo duchovní činnost pečovali o sirotky, nemocné a stali se průkopníky v duchovní službě mládeži.⁹

Po ukončení druhé světové války byla církev zaregistrována a spadala pod státní kontrolu. S režimem přišla omezení církevní činnosti a její sledování. Kvůli mezinárodnímu dosahu na Slovensko a Těšínsko, kde byla běžná polská národnost, přijala církev v roce 1967 nové jméno: Církev bratrská.¹⁰

1.2. Společné duchovní zásady církve

Dnes Církev bratrskou tvoří podle sčítání obyvatel roku 2021 přes 10 000 členů¹¹ v 80 sborech a dalších asi 80 kazatelských nebo misijních stanic, které jsou jakýmižsi zárodky nových sborů. Každý sbor je autonomní, může na sebe mít vázanou jednu nebo více

⁹ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Kdo jsme – Historie,“ [online], <https://portal.cb.cz/kdo-jsme>. [cit. 2024-03-23].

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ SČÍTÁNÍ 2021, „Náboženská víra,“ [online], <https://scitani.gov.cz/nabozenska-vira#null>, [zveřejněno 2021, cit. 2024-03-23].

stanic. Duchovním i praktickým správcem sboru je kazatel společně se staršovstvem. Zásadní otázky o fungování ale vždy rozhoduje celý sbor na tzv. členském shromáždění. Všechny sbory této církve jsou však sjednoceny jejich vyznáním víry a zásadami křesťanského života podle Bible. Vedou své členy k životu podle Božího písma, naplněného láskou k Bohu i lidem a prožívání osobní křesťanské víry.¹²

Církev bratrská hledá cesty k lidem. Neprohlašuje o sobě, že je jediná a správná církev. Přispívá ke spolupráci napříč denominacemi.¹³ Svou pozornost soustřeďuje na budování pozitivních vztahů napříč vlastní církví i s ostatními denominacemi, ale i s lidmi mimo toto prostředí. Vnímá poslání křesťanů jako svědků, kteří mají jít a vypovědět, co viděli, slyšeli, prožili a čemu uvěřili. Dle jejich zásad je důležité zřetelně pro dnešní společnost komunikovat, k čemu se vztahuje jejich víra. Bez srozumitelnosti svému okolí nenaplnují jako křesťané své poslání.¹⁴ V této církvi jsou křesťané vedeni k životu a víře založených a vycházejících z Bible. Písmo svaté je pro ně zpravidla určující.

1.3. Mladí lidé v řadách Církve bratrské

Bohoslužeb v církvi se účastní všechny generace od starších, přes rodiny a děti, po mladé dospělé, školáky a studenty. Církev bratrská aktivně investuje do duchovního a osobnostního rozvoje mladých lidí, kteří jsou součástí jejich řad. S odhadovaným celkovým počtem přibližně 1200 mladých lidí, kteří se zapojují do 70 kolektivů mládeže v rámci jednotlivých sborů, se církev zaměřuje na posilování víry a společenství mezi mládeží. Tato iniciativa je organizována především prostřednictvím Odboru mládeže, který koordinuje a zastřešuje veškeré aktivity zaměřené na mladé lidi.¹⁵

Aktivity pro mládež jsou koncipovány na různých úrovních – lokální, regionální i národní. Na individuální úrovni jsou organizovány skupinová setkání, biblická studia a další akce, které posilují osobní vztahy a víru jednotlivých mladých lidí. Na regionální úrovni se provádějí větší akce a setkání, kde se mladí lidé z různých sborů scházejí, sdílejí své zkušenosti a budují společenství. Na národní úrovni pak probíhají různé konference, workshopy a společenské akce, které propojují mladé lidi napříč celou církví a umožňují jim sdílet svou víru a životní příběhy. Tímto způsobem

¹² CÍRKEV BRATRSKÁ, „Kdo jsme – Historie,“ [online], <https://portal.cb.cz/kdo-jsme> [cit. 2024-03-23].

¹³ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23], s. 3.

¹⁴ Tamtéž, s. 87.

¹⁵ ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské, [online], 2020, <https://cb.cz/mladez> [cit. 2024-03-23].

Církev bratrská poskytuje mladým lidem prostor pro jejich duchovní růst a aktivní zapojení do církevního života.¹⁶

2. Vztahy, dospívání a hodnoty

Nyní pozornost zaměříme do období dospívání a jeho významu ve formování hodnot a vztahů jednotlivců. Začíná vymezením období dospívání jako fáze mezi dětstvím a dospělostí, kdy dochází k významnému fyzickému, emocionálnímu, sociálnímu a kognitivnímu vývoji. V této fázi se mladí lidé potýkají s řadou psychosociálních krizí a konfliktů, zejména s hledáním rovnováhy mezi touhou po intimitě a strachem z osamělosti. Mladí lidé jsou v tomto období při vytváření hodnot ovlivňováni širokou škálou faktorů, včetně rodiny, přátel, vzorů, autorit a médií.

Druhá podkapitola je o utváření hodnot dospívajících lidí, konkrétně se zaměřuje na role vztahů a médií. Média hrají stále významnější úlohu při formování životních postojů mladých lidí, přičemž často zdůrazňují hodnoty orientované na sebe sama, jako je výkonnost, fyzická krása a majetkový dostatek. Tato média výrazně ovlivňují vnímání reality a sebepojetí dospívajících, což může mít dlouhodobé dopady na jejich životní spokojenost a vztahy.

2.1. Vymezení období dospívání

Obecně je pojem dospívání chápán jako období života mezi dětstvím a dospělostí, během kterého dochází k fyzickému, emocionálnímu, sociálnímu a kognitivnímu vývoji a adaptaci na nové role a zodpovědnosti. Společnost v industriálních zemích se vyvíjí a příprava na dospělost se tak prodlužuje.¹⁷ Proto je věková hranice vyšší než jen druhá dekáda života. Dospívání nebo mládí zahrnuje 17 – 25 rok života. Jedná se o období mezi pubertou a mladou dospělostí.¹⁸ Toto období hledání identity sebe sama i skrze vztahy s druhými dostalo moderní název „vynořující se dospělost“ – *emerging adulthood*.¹⁹ Během tohoto období se mladí jedinci zaměřují na svůj individuální rozvoj a budování základů pro svou budoucí dospělost. Postupně začínají pociťovat dospělost a připravenost převzít odpovědnost spojenou s tímto životním obdobím.²⁰

¹⁶ LEMAN, Kevin. PENTAK, William. *Vést jako pastýř*, Praha: Nakladatelství Návrat domů, s.r.o., 2021, s. 22-27

¹⁷ MACEK, Petr. *Adolescence*. 2. upr. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 9.

¹⁸ WZATKOVÁ, Kateřina. *Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti*, Diplomové práce. Univerzita Palackého, Olomouc, 2015, s. 7-8.

¹⁹ ARNETT, Jeffrey Jensen. *Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach*. 5th ed. Clark University: Pearson, 2013.

²⁰ WZATKOVÁ, Kateřina. *Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti*, s. 7-8.

Erik Erikson, významný psychoanalytik a vývojový psycholog, popsal dospívání a dospělost jako období, během kterých jedinec prochází řadou psychosociálních krizí a konfliktů. V období mladé dospělosti se podle jeho teorie hlavním úkolem stává vyřešení krize intimity proti izolaci. Jedinec v této fázi života hledá rovnováhu mezi touhou po intimitě a strachem z izolace. Erikson zdůraznil význam budování pevných mezilidských vztahů a vytváření intimních partnerských vztahů jako klíčového prvku zdravého psychosociálního vývoje v tomto období. Pokud se jedinec nevyrovná úspěšně s touto krizí, může se cítit izolovaný a mít obtíže navazovat hluboké a plnohodnotné vztahy s ostatními lidmi.²¹

Vynořující se dospělost se dá rozdělit do tří stádií. První stádium je přechodové období z adolescence do vynořující se dospělosti. Jedinec prochází obměnou vnímání vztahů, kdy je začíná vnímat jako vzájemné a rovnocenné nikoli autoritativní. Ve vztahu hledá vzájemnou péči, podporu a porozumění. Jsou důležitá přátelství a intimní sdílení na bázi důvěry.²² Povaha druhého stádia se shoduje s Eriksonovým pojetím konfliktu mezi intimitou a izolací. Zároveň člověk začíná hledat spojitosti mezi svými nabytými zkušenostmi a dovednostmi a možnostmi uplatnění na trhu práce.²³ Výběr vysoké školy a profesního zaměření, výběr partnera to všechno jsou rozhodnutí, která mladý člověk podstupuje, a která mají dopad na jeho budoucí život. Je zřejmá souvislost mezi volbami v mládí a dospělým životem. Závažnost těchto rozhodnutí je zámkou pro mladého člověka k vymezení osobních preferencí. S tím souvisí naplňování a žití hodnot, které si mladý člověk zvnitřňuje ve fázi dospívání. Uvědomění si závažnosti rozhodnutí může sebou nést strach ze zodpovědnosti a nejistoty, ale je velice důležitý při rozvoji samostatného rozhodování a sebeformování.²⁴ V poslední, třetí fázi, jedinec pokračuje v hledání a exploraci různých možností a vstupuje do různých přechodných spojení v oblasti práce, mezilidských vztahů a dalších oblastí života. Tato fáze je charakterizována snahou vytvořit si závazky k trvalým rolím a vytvořit si pevné základy pro budoucnost. Jedinec se aktivně snaží nalézt smysluplné role a cíle, které mu pomohou budovat svou identitu a vybudovat intimní vztahy s ostatními.²⁵

2.2. Tvorba hodnotového žebříčku dospívajících jedinců

Adolescent velice dobře přejímá způsob života, který vidí u lidí ve svém okolí: rodina, přátelé, vzory, idoly, autority, média. Vzhlíží k nim. Napodobuje chování, aniž by si kolikrát plně uvědomoval motivy, které stojí za jednáním toho, či jednání kopíruje. Tento postup kopírování a napodobování ale netrvá v životě věčně. Právě období

²¹ ERIKSON, Erik H. Osm věků člověka, FF UK Praha: Propsy, 1995 s. 15-16.

²² WZATKOVÁ, Kateřina. Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti, s. 7-8.

²³ ERIKSON, Erik H. Osm věků člověka, s. 14-15.

²⁴ MACEK, Petr. Adolescence, s. 70.

²⁵ WZATKOVÁ, Kateřina. Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti, s. 7-8.

dospívání a vynořující se dospělosti je klíčové pro přemostění se od opírání se o slova autorit do „morálky dospělých“.²⁶ Ta se zakládá na zvnitřnění etických principů a norem.

Období dospívání mění a utváří obecné nahlížení na dobro a zlo ve světě. Pokud se jedinec odváží k vědomým hlubším úvahám, může dojít k závěru, že konvenční pojetí společnosti těchto dvou pojmů se nemusí shodovat s jeho vnitřními postoji a doposud přijatými hodnotami. Chápání těchto dvou pojmů – dobra a zla, tak může způsobovat vnitřní boje a konflikty.²⁷

2.2.1. Role vztahů a socializace

Faktorem změny jsou právě proměny vztahů vůči okolí.²⁸ Rodina je stále považována za hlavní zdroj socializace, i když mnoho mladých lidí opouští domov a stěhuje se jinam. Ti, kteří zůstávají u rodičů, však nabývají větší autonomie. Konflikty s rodiči mohou vznikat ze snahy rodičů o kontrolu, což může vést ke zhoršení vztahů mezi rodiči a mladými lidmi, kteří zůstávají doma.²⁹ Zázemí rodinných vztahů, komunikace a chování rodičů může buď posilovat nebo oslabovat určité hodnoty u mladých lidí. Ale kromě rodiny se na tvorbě hodnot podílí i školní kolektivy včetně pedagogů, přátelé, média, ale i náboženské kolektivy poskytující životní mantinely. Náboženství nabízí ucelený balíček životního hodnotového systému. Dospívající tak nemusí hledat vhodné hodnoty a utvrzovat si každou z nich samostatně, ale může se ztotožnit s hodnotami, které nabízí víra.³⁰ Na druhou stranu, podle statistik ze sčítání lidu v roce 2021 v České republice se víc než 2/3 lidí neoznačilo za nevěřící. Zařadili se buď mezi lidi bez náboženské víry, nebo zaškrtnli pole neuvedeno.³¹ Tento trend v naší společnosti roste s generacemi. Už v 80. letech podle průzkumů poklesl zájem o křesťanské hodnoty a s tím i důvěra ve státní instituce.³² Nejméně lidí důvěřuje církvím a politickým stranám.³³

²⁶ MACEK, Petr. *Adolescence*, s. 66.

²⁷ MACEK, Petr. *Adolescence*, s. 66.

²⁸ Tamtéž, s. 66.

²⁹ WZATKOVÁ, Kateřina. *Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti*, s. 14-15.

³⁰ MACEK, Petr. *Adolescence*, s. 68.

³¹ SČÍTÁNÍ 2021, „Náboženská víra,“ [online], <https://scitani.gov.cz/nabozenska-vira#null>, [zveřejněno 2021, cit. 2024-03-23].

³² MACEK, Petr. *Adolescence*, s. 68

³³ CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, „Důvěra k vybraným institucím veřejného života a mezilidská důvěra – duben / květen 2023,“ [online], <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/instituce-a-politici/5676-duvera-k-vybranym-institucim-verejneho-zivota-a-mezilidska-duvera-duben-kveten-2023>, [cit. 2024-03-19].

2.2.2. Role médií při utváření hodnot dospívajících

Subjekty podílející se na socializaci dospívajících usilují o to, aby je motivovaly k přijetí postojů, názorů a hodnot dospělých, aby tak zachovaly společenský řád a předaly kulturu dál z jedné generace na druhou. Naproti tomu média jsou obvykle řízena lidmi, jejichž primárním cílem je ekonomická úspěšnost mediálního podniku.³⁴ Proto novodobým fenoménem společnosti je vzrůstající význam období adolescence jako takového. Dospívání se stalo silným samostatným subjektem.³⁵ Vývojové vlastnosti a procesy, které ho doprovázejí, dnes využívají média i trh po celém světě. Z mladých lidí se stala velice podstatná skupina společenského i tržního dění. Tvoří cílový terč pro nespočet firem, značek, projektů a produktů, které se jim snaží „pomocť“ v tomto životním období dospívání. Z výzkumů s univerzitními studenty vyplývá, že média ovlivňují tyto studenty v oblasti agrese, vnímání vlastního těla, výběru zaměstnání a politické ideologie.³⁶

Takže pokud mladý člověk nenalezl vhodné hodnoty pro ukotvení svých postojů v blízkém okolí a fyzickém světě, tak mediální svět nezklame. Masová média prezentují jako své „pravé“ hodnoty výkonnost, fyzickou krásu, produktivitu, adaptabilitu a majetkový dostatek. Jsou to význačně hodnoty orientované na sebe sama (self-focused values), volný čas, materiální věci a požitky.³⁷ Výzkum ve Švédsku ukázal, že v dospělosti, kdy dochází k naplňování těchto hodnot, jsou lidé s hodnotovou orientací na sebe sama méně spokojeni s vlastním životem a častěji se pak vyskytovaly problémy v partnerských vztazích.³⁸ Zatím co lidé, kteří svou hodnotovou orientaci postavili směrem ven (other-focused values) jsou později ve středních letech spokojenější a stabilnější.³⁹

3. Hledání hodnoty sexu a manželství

Důležitou životní oblastí v dospívání člověka jsou vztahy, primárně tvorba partnerských vztahů a prožívání intimity, jak ukazuje předchozí kapitola. V této kapitole je poskytnut prostor pro zdůraznění rozporů a shod mezi vědeckými poznatky a názory Církve bratrské ohledně sexuality a manželství u dospívajících. Hlavním cílem kapitoly je hledání hodnoty sexu a manželství. Tímto přístupem k problematice je poskytnut prostor pro porovnání a konfrontaci různých perspektiv, což přispívá k hlubšímu porozumění tématu.

³⁴ ARNETT, Jeffrey Jensen. Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach, s. 256.

³⁵ MACEK, Petr. Adolescence, s. 68.

³⁶ WZATKOVÁ, Kateřina. Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti, s. 17.

³⁷ MACEK, Petr. Adolescence, s. 68.

³⁸ Tamtéž, s. 69.

³⁹ Tamtéž, s. 68.

3.1. Intimita, identita a sexuální aktivita

Erikson ve svém díle ukazuje na to, že skutečná pohlavnost se může rozvíjet až tehdy, když jedinec pokročí k intimním vztahům. Před tímto obdobím může sexuální život být spíše hledáním identity a ovlivněn souboji a konflikty libida. Často se pohlavnost chápe pouze jako trvalý stav vzájemné sexuální rozkoše, ale Erikson upozorňuje, i na její trvalý sociální význam. Ten zahrnuje vzájemnost orgasmu, prožívání s milovaným partnerem opačného pohlaví, vzájemné důvěřování a schopnost regulovat společné cykly, jako je práce, plodnost a rekreace, aby byla zajištěna uspokojivá budoucnost pro potomstvo a podporován uspokojivý vývoj.⁴⁰

Prvotní pohlavně intimní zkušenosti jedinec prožívá v pubescenci a jsou často spojeny s procesem utváření osobnosti. Už při těchto zkušenostech jsou zřejmé rozdíly mezi chlapci a dívkami v rozumění sexualitě. U chlapců převládá spojená pohlavnost s potřebou vlastního uspokojení a díky nabývajícím zkušenostem se zvyšuje sociální status. Dívky namísto toho hledají uspokojení v hodnocení vlastní sexuální atraktivity v očích chlapců. Schůzky mezi jedinci jsou často motivovány zvědavostí a potřebou ujištění o vlastní ceně.⁴¹

Je otázkou, zda tato cudnost dívek a méně bujaré chování na rozdíl od chlapců v sexuálních směrech v dospívání je reálným odrazem myšlení většiny dívek, nebo k tomu přispívá i jejich společenská role, kterou stanovuje kulturní prostředí. „Tři čtvrtiny dotázaných dívek a polovina chlapeckého souboru souhlasili s názorem, že dívka často jen předstírá, že nechce sex, aby „nevypadala nemorálně“, a že ve skutečnosti doufá, že k pohlavnímu styku dojde,“⁴² ukázal výzkum.⁴³ I dívky a ženy mají své touhy, pudy a vášně, které chtějí naplňovat. Kultura společnosti tyto jejich pocity a potřeby často reguluje a usměrňuje. Prvotní regulace sexuálních aktivit dospívajících přicházejí ze strany jejich rodičů, kteří jsou ovlivněni kulturním prostředím společnosti, ve které se rozhodli žít a přijmout její hodnoty. I dlouhodobé vztahy v mladém věku jsou často rodiči ve výsledku neadorovány z obav z neplánovaného těhotenství či brzké svatby.⁴⁴ Skutečnost, že dívky mohou otěhotnět a chlapci ne, může částečně vysvětlovat, proč jsou dívky rozporuplnější ohledně předmanželského sexu. Jde o důsledek kulturních postojů, které považují dívky za morálně špatné, pokud se provozují předmanželský sex. Dospívající dívky se v důsledku toho potkávají s větší pravděpodobností s odsouzením, pohrdáním nebo nemilováním od ostatních, ale i sebe sama než chlapci. Následkem toho jsou často postaveny před dilema, kde musí

⁴⁰ ERIKSON, Erik H. Osm věků člověka, s. 16-17.

⁴¹ Tamtéž, s. 60.

⁴² Tamtéž, s. 60.

⁴³ ČERMÁK, Ivo, Martina HŘEBÍČKOVÁ a Macek PETR. Agrese, identita, osobnost. Boskovice: Albert, 2003.

⁴⁴ MACEK, Petr. Adolescence, s. 60.

vyvažovat mezi svými vlastními potřebami a touhami a očekáváními společnosti. Tím se otevírá otázka, zda je možné pro dívky prožívat svou sexualitu jako zdroj potěšení a radosti, aniž by byly vystaveny stigmatizaci a tlaku okolí.⁴⁵

O roli a vnímání sexuality u chlapců ve společnosti zdroje⁴⁶ nehovoří mnoho, ale říkají následující. Tradiční představy společnosti spojují chlapce s aktivní rolí v dobývání a občasnou agresí, což se často promítá i do jejich komunikace s vrstevníky. Na rozdíl od dívek, které často prožívají svoji sexualitu skrze pocit „cítit se atraktivní“, chlapci často získávají své poznatky skrze reálné zkušenosti a následně je sdílí se svými přáteli. Presentace jejich sexuálních zkušeností a dovedností může výrazně zlepšit jejich sociální postavení. Nicméně, i jejich vnímání vlastní sexuality může být ovlivněno názory a kladným či záporným hodnocením od ostatních chlapců při porovnávání zkušeností.⁴⁷ To může vytvářet ve společnosti stigma, že čím více sexuálních zkušeností chlapec nasbírá, tím je více atraktivní. Vzniká zde opačný tlak ze strany společnosti na dospívající chlapce, než jaký sledujeme u dívek. I zde se tedy otevírá hlubší otázka rozdílnosti mezi vnímáním vlastního prožívání sexuality a tlakem vrstevníků k určitému typu chování. Vyrovnaní se chlapců s požadovanou rolí dobyvatele navyšuje míru agrese v jejich chování.⁴⁸

Předmanželský sex je Církví bratrskou zavrhován stejně u mužů jako i u žen.⁴⁹ Odkazuje se na texty z Bible, které využívají termín smilstvo.⁵⁰ Tento pojem označuje sexuální styk, mimo manželství, jehož cílem není vzájemná láska, ale slouží jako prostředek k jiným cílům. Vymezení aktivního sexuálního života se zde opírá o pojetí lásky.⁵¹ Lásky, která by měla být klíčem ke zdravým vztahům a manželství, kde tato láska vrcholí. Proto Církev bratrská ustanovuje pohlavní styk jako součást manželství mezi mužem a ženou a nikoli jiného vztahového pouta. Bible říká: „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“⁵² Tento Biblický verš ukazuje na významnost propojení, které při sexu vzniká. Muž a žena v tomto aktu dosahují vzájemného souznění na nejvyšší úrovni fyzické, duševní i psychické a stávají se jedním tělem.

⁴⁵ ARNETT, Jeffrey Jensen. Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach, s. 257-261.

⁴⁶ MACEK, Petr. Adolescence.

⁴⁷ MACEK, Petr. Adolescence, s. 60.

⁴⁸ ČERMÁK, Ivo, Martina HŘEBÍČKOVÁ a Macek PETR. Agrese, identita, osobnost. Boskovice: Albert, 2003.

⁴⁹ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23], s. 51.

⁵⁰ Bible, 1. Korintským 6:3.

⁵¹ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23], s. 51.

⁵² Bible, Genesis 2,24.

Duchovní zásady Církve bratrské nahlíží na sexualitu jako na něco, co ovlivňuje naši fyzickou i psychickou stránku, a tím i všechny naše vztahy k druhým lidem a skrze to prostupuje celý náš život. Tyto důsledky pohlavního styku jsou dalším faktorem při rozhodování se o aktivním pohlavním životě. Vliv na rozhodnutí *vynořujících se dospělých*, kdy začít být sexuálně aktivní, má také kolektiv vrstevníků. Jsou patrné rozdíly mezi lidmi, kteří začnou pohlavně žít již v rané fázi adolescence a mezi těmi, kteří s prvním pohlavním stykem čekají. Ti, kteří si udrželi čistotu až do střední školy, mohou projevovat vyšší úroveň akademických ambicí a výsledků. Je také pravděpodobné, že se aktivně zapojují do náboženských činností.⁵³ Na druhou stranu sexualita působí jako obrovská hnací a podněcující síla. Ovlivňuje naše emoce, soustředěnost, kreativitu i chování. Bez lásky může být tato síla velice destruktivní.⁵⁴

Celkový rámec mantinelů sexuálního chování nastavuje kultura země, kde jedinec a jeho rodiče vyrůstají. Například jihoamerická a asijská mládež má ve zvyku silně nesouhlasit s předmanželským sexem, zatímco v severoamerické kultuře se to považuje za normální součást vývoje. Rodiče před tím často přivírají oči a tváří se, že nic nevidí.⁵⁵

3.2. Manželství na základech lásky

Ve *vynořující se dospělosti* je spojená s intimitou snaha najít toho pravého partnera pro život. Psycholog David Buss provedl rozsáhlý výzkum napříč zeměmi, který hodnotil, co je pro ženy a pro muže na opačném pohlaví důležité, aby se stali ideálním mužem/ženou do manželství. „Vzájemná přitažlivost – láska“ je pro mladé dospělé podle výzkumu tím nejpodstatnějším faktorem.⁵⁶ Dalšími důležitými faktory jsou „spolehlivý charakter“, „citová stabilita a zralost“ a „příjemná povaha“. Překvapivě podobnost v náboženských zájmech v tomto výzkumu skončila velmi nízko, přestože je běžné, že lidé preferují partnera s podobnými hodnotami v této oblasti.

I přes pozitivní výsledky výzkumu pro lásku v manželství dříve nebylo a v některých kulturách dodnes není místo. Dokonce i u nás na západě je tato myšlenka, že manželství je založené na romantické lásce, stará pouze 300 let.⁵⁷ Dříve se jednalo o dohodnutá spojení dvou mladých lidí ve prospěch dvou rodin za účelem ekonomického zisku a zachování rodu. Dnes se pohled na manželství v západních zemích staví na dobrovolném spojení dvou lidí, kteří očekávají od manželského

⁵³ ARNETT, Jeffrey Jensen. *Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach*, s. 257-261.

⁵⁴ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23], s. 51.

⁵⁵ ARNETT, Jeffrey Jensen. *Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach*, s. 257-261.

⁵⁶ Tamtéž, s. 257-261.

⁵⁷ Tamtéž, s. 257-261.

života intimitu, sdílení a vášně. Zároveň mohou odejít od rodičů a započít vlastní rodinný život.⁵⁸

Bible ani Církev bratrská ve svých duchovních zásadách neberou manželství jako ekonomickou, politickou či věkově omezenou záležitost. Pro věřící je cílem manželství vzájemná podpora ve společném životě a poslání. Založení rodiny a děti jsou brány jako velké požehnání od Boha, ale i bez nich manželství naplňuje svůj účel.⁵⁹ Pohled na manželství z křesťanské perspektivy jej chápe jako naplnění původního Božího plánu pro člověka, aby nebyl sám. Jedná se o celoživotní závazek mezi mužem a ženou vytvářející jednotu⁶⁰ ve vzájemné lásce a úctě.⁶¹ Bible žádá, aby uzavírali manželství jen s věřícími.⁶² Manželé tak mohou společně rozvíjet Boží lásku, která jim byla dána, a růst ve víře.

4. Komunikace Církve bratrské s dospívajícími

V následující kapitole propojím dva výše popsané subjekty, a to Církev bratrskou a dospívající lidi. Zaměřuje se na vzájemnou komunikaci mezi nimi. Kapitola je rozdělena do dvou podkapitol, které popisují komunikaci Církve bratrské k dospívajícím odlišným směrem: „Komunikace uvnitř církve“ a „Komunikace ven z církve“.

4.1. Komunikace uvnitř církve

Tato podkapitola popisuje komunikaci obsaženou v bohoslužbách a jejich formu v Církvi bratrské. Zabývá se proměnou formy kázání a vlivem moderních technologií, zejména v době pandemie Covid-19, která přinesla rozvoj online bohoslužeb. Text také představuje organizaci a péči o mládež v rámci církve, včetně setkávání a vzdělávání mladých lidí prostřednictvím Odboru mládeže a akcí jako jsou konference nebo celorepublikový sjezd mládeží. Celkově zdůrazňuje snahu o duchovní růst a budování komunity ve sborech Církve bratrské.

Pro Církev bratrskou je komunikace klíčovým prvkem k udržování a budování vztahů v rámci svého společenství. Komunikace znamená pro církev nejen sdílení duchovních myšlenek a hodnot, ale také propojování jednotlivých členů a sborů. V tomto rámci církev využívá různé prostředky a kanály komunikace.

⁵⁸ ARNETT, Jeffrey Jensen. Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach, s. 257-261.

⁵⁹ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23], s. 52-53.

⁶⁰ Bible, Genesis 2,24.

⁶¹ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ s. 52-53.

⁶² Tamtéž, s. 52-53.

4.1.1. Bohoslužebná komunikace

Jádrem duchovního učení každého sboru v Církvi bratrské jsou nedělní bohoslužby. Komunikace duchovního výkladu Božího slova probíhá v kázáních, která tvoří hlavní bod celé bohoslužby. Časově je jim věnována většinou polovina času celé bohoslužby. Další body oficiálního shromáždění, které bychom jasně definovali jako komunikaci, jsou oznámení, svědectví a modlitby. Nedělní setkávání není tedy jen o mlčenlivé účasti a naslouchání, ale je zde i možnost se zapojit. Tím se vytváří živé společenství, které je pro Církev bratrskou důležité.⁶³

K modlitbám je dán prostor celému společenství. Úvodní či závěrečnou modlitbu přednese vždy ten, kdo vede biblický výklad nebo danou modlitební chvíli. V průběhu ztišení se ale může pomodlit kdokoliv, nebo se modlí předem vybraní jedinci, kteří o to byli požádáni. Modlitbu stejně jako celý duchovní život a víra je postavena primárně na osobním vztahu s živým Bohem, proto i při modlitbě ve shromáždění se účastník, bratr či sestra, modlí svými slovy. Měli by však mluvit zřetelně a hlasitě, aby ostatní slyšeli a mohli se připojit svým „amen“ („souhlasím“).⁶⁴ Do modlitby mohou být zařazeny osobní žádosti, vděčnosti a prosby, a to včetně například vztahových záležitostí.

Dalším bodem, který by měly zahrnovat bohoslužby Církve bratrské, jsou osobní svědectví. Prostor pro svědectví opět může využít kdokoliv z přítomných. V rámci svědectví může sdílet svoji osobní duchovní zkušenost nebo prožitek z běžného praktického života. Cílem této komunikace je sdílení individuálních prožitků a prohloubení vztahů. Slouží rovněž jako ukázka aktuálnosti a přítomnosti Boha životech jedinců⁶⁵, povzbuzení ostatních členů nebo i následná prosba o modlitby. Nejedná se o výklad Božího slova.⁶⁶ Skrze tuto metodu svědectví se jednotlivci navzájem otevírají a prohlubují se mezigenerační vztahy. Mladí mohou slyšet, jaké životní zkušenosti prožívá generace jejich rodičů, prarodičů a obráceně. Vyřčená svědectví mohou sloužit jako podnět pro rozvinutí diskuze nebo sdílení na osobní rovině. Tento prostor může sloužit i pro komunikaci o vztahových zkušenostech – pozitivních i negativních. Pokud ale se člověk necítí na sdílení osobních intimností před celým společenstvím může využít menší uzavřené skupinky.

⁶³ CÍRKEV BRATRSKÁ, „Bohoslužebná agenda podle § 248 Řádu správy CB,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty>, [cit. 2024-03-20], s. 15.

⁶⁴ Tamtéž, s. 15.

⁶⁵ Tamtéž, s. 15.

⁶⁶ ADLOF, A. Návod ke křesťanské práci. KSM, Praha, 1920 [https://portal.cb.cz/archiv-download/Historie%20CB/N%C3%A1vod%20ke%20k%C5%99es%C5%A5ansk%C3%A9%20pr%C3%A1ci%20-%20Adlof%20\(1920\)%20\(pozn%C3%A1mk%C5%99y%20J.%20Vale%C5%A1%20ml.\)](https://portal.cb.cz/archiv-download/Historie%20CB/N%C3%A1vod%20ke%20k%C5%99es%C5%A5ansk%C3%A9%20pr%C3%A1ci%20-%20Adlof%20(1920)%20(pozn%C3%A1mk%C5%99y%20J.%20Vale%C5%A1%20ml.)).doc, [cit. 2024-04-08].

„Evangelium sice zůstává stejné, ale způsob, jakým ho neseme, se musí měnit podle posluchačů,“⁶⁷ jsou slova Davida Nováka, předsedy rady Církve bratrské. Jeho slova se vztahují k předávání a komunikování kázání a poselství víry lidem. Hledá se prostor pro komunikování okrajových a promlčovaných témat. Prostor pro téma intimity, manželství a sexuality v průběhu bohoslužby se nabízí ve svědectvích na základě osobní zkušenosti, při modlitbách a primárně při kázání na základě Biblických textů.

Forma kázání prošla od počátku nového tisíciletí obrovskou proměnou. Velký vliv na to měla doba Covidu, kdy se veškeré bohoslužby a aktivity církve přenesly do online prostředí. Takže ať už církev chtěla nebo ne prošla díky tomuto období velkou digitalizací. Kázání se tak stala nejen slovy za uzavřenou branou kostelů v neděli, ale dostupnými k poslechu skrze online platformy, v některých případech dokonce i v audiovizuální podobě. Před dvaceti lety byli lidé v církvi zvyklí na kazatele s Bibli v ruce za kazatelnu. Seděli a naslouchali jeho sdělení. Dnes kazatel často stojí před lidmi bez bariéry kazatelského pultu. Jeho výklad Písma doprovází prezentace s citacemi z Bible nebo ilustracemi. Celé kázání je pomocí techniky přímo nahráváno jako audio nebo video záznam. Dle mého názoru je tato snaha držení se s digitalizací doby nevyhnutelná pro udržení mladé generace ve sboru. Otevírá se zde možnost pro mladé věřící, aby využili svých znalostí a přirozené technické zdatnosti a chopili se služby ve sboru. Mohou skrze technické zdatnosti, které jsou jim přirozené, naplňovat poslání křesťanů – být služebníky.

4.1.2. Mládeže aneb církevní společenství dospívajících lidí

Mladí lidé nezůstávají v církvi bez povšimnutí. Naopak je jim věnována péče minimálně ve formě možnosti se setkávat a sdílet. Základní jednotkou pro sdružování dospívajících lidí v rámci společenství s cílem duchovního vedení a vzájemného budování vztahů je mládež.

Scházejí se většinou jednou týdně na 2-3 hodiny. Duchovní program připravuje jeden vybraný člověk. Buď je jím přímo vedoucí mládeže, což je člověk zodpovědný za setkávání a za programy pro mládež, nebo někdo z účastníků. Věkové rozmezí mládeže se pohybuje od 15 do 29 let. Samozřejmě záleží vždy na každém sboru. Věk není žádnou podmínkou pro přítomnost na mládežích. Samotní vedoucí mládeže mohou být i starší členové sboru. Vždy zvolení vedoucího potvrzuje staršovstvo s kazatelem. Mládeže se nechtějí klasifikovat jako uzavřené skupiny uvnitř církve, ale jejich primární cíl je duchovně budovat a sblížovat mladé lidi uvnitř sboru.⁶⁸ Toto

⁶⁷ NOVÁK, David. „To za nás nebyvalo,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁶⁸ FIELDS, Doug. První dva roky ve službě mládeži, Albrechtice: Nakladatelství křesťanský život, 2018, s. 70-72.

prostředí zároveň poskytuje příležitost přivést mladého člověka do společnosti stejně starých křesťanů.

4.1.3. Odbor mládeže Církve bratrské

Celou instituci mládeže zastřešuje Odbor mládeže Církve bratrské. Jedná se o seskupení lidí, kteří chtějí vidět českou generaci mladých, jak se posouvá na cestě za Ježíšem Kristem díky mládežnické službě. Soustředí se na vzdělávání, inspiraci a podporu vedoucích mládeží a jejich týmů. Jsou ochotni poskytovat pomocnou ruku, protože jim záleží na mládeži a na jejich duchovním růstu.⁶⁹ Díky jejich činnosti se mohou rozvíjet dospívající v duchovní oblasti i mimo svoji mládež, ale stále v rámci své církve. Tři úrovně, na kterých Odbor mládeže pracuje, jsou lokální, regionální a národní. Pravidelná báze spolupráce na regionální úrovni je zaručena prostřednictvím networkingu. Jedná se o oblastní nebo krajové propojené mládeží, které se vzájemně setkávají jednou za čas a obohacují se navzájem. Vědomí kolektivnosti a propojenosti napříč republikou dodává stabilitu a otevírá nové obzory. Poskytuje možnosti navzájem se inspirovat ve vedení mládeží. Informace o dění na regionální úrovni jsou komunikovány vedoucím mládeží formou emailu a chatovací platformy messenger. Touto formou se sdílí nadcházející události a setkání, která jsou plánována. Informace o interní strategii komunikace mi sdělil předseda odboru mládeže Církve bratrské David Rajca při osobním rozhovoru. Samotný odbor mládeže má své facebookové stránky⁷⁰ a instagramový profil⁷¹, kde sdílí novinky.

Na národní úrovni je kladen důraz na setkávání mládeží prostřednictvím poskytování tréninků a vzdělávání pro vedoucí pracující s mládeží. Kromě toho jsou organizovány mládežnické konference, které slouží jako platforma pro sdílení zkušeností, inspiraci a budování komunity. Národní úroveň také přináší možnost spolupráce s dalšími denominacemi a organizacemi, což umožňuje sdílení zdrojů, osvědčených postupů a podporu společných cílů v oblasti práce s mládeží. Jednou do roka se pořádá akce s názvem Studna. Charakterově se jedná o víkendové duchovní vyučování a budování pro vedoucí mládeží.⁷² Největší akcí na národní úrovni je však „Brodfest“.

Brodfest je celorepublikový sjezd mládeží Církve bratrské. Koná se jednou za dva roky vždy v říjnu v Havlíčkově Brodě – odtud název Brodfešt. V roce 2024 se koná další ročník. Jedná se akci pro mladé největších rozměrů v mezích Církve bratrské.

⁶⁹ ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské [online], 2020, <https://cb.cz/mladez/>, [cit. 2024-04-08].

⁷⁰ CÍRKEV BRATRSKÁ. Odbor mládeže CB, [online], stránka, Facebook, 2012, <https://www.facebook.com/odbormladeze/>, [cit. 2024-04-12].

⁷¹ CÍRKEV BRATRSKÁ. Odbor mládeže, [online], profil, Instagram, 2018, <https://www.instagram.com/odbormladeze/>, [cit. 2024-04-12].

⁷² ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské, [online], 2020, <https://cb.cz/mladez/>, [cit. 2024-04-08].

V programu jsou zařazeny semináře, workshopy, sportovní aktivity, společné duchovní programy i večery chval, koncerty a divadlo.⁷³

Konference, sjezdy a akce pořádané v křesťanských kruzích jsou kromě zaměření na duchovní načerpání, podstatnou platformou pro navazování nejen přátelských vztahů mezi mládežmi, ale i těch milostných. Pokud církev doporučuje jít do vztahu lidem, kteří věří stejnému Bohu a mají stejné hodnoty, tak je třeba vytvořit i místo, kde by se tito lidé navzájem mohli potkávat. Kdyby zůstalo jen u domácího zázemí, byl by výběr potencionálních partnerů značně omezen. Proto sjezd mládeže nepovažují osobně jen za duchovní konferenci plnou zábavy, ale i možnost vytvořit vztahová pouta, která by bez této možnosti vyjet za hranice svého sboru vzniknout nemohla. Usuzují tak na základě osobních svědectví účastníků minulých ročníků festivalu Brodfest.

Nicméně, i přes tyto strategie čelí církev bratrská určitým výzvám při komunikaci s mladými lidmi. Mezi tyto výzvy patří konkurence s jinými zájmy a aktivitami, nedostatek zapojení mladých lidí ve vedení a rozhodování církve a nepochopení duchovních hodnot a tradic ze strany mladé generace. Proto je nezbytné neustále vyvíjet a aktualizovat strategie komunikace, aby bylo možné efektivně reagovat na změny v potřebách a očekáváních mladých lidí a udržet jejich zájem o duchovní život a společenství církve bratrské.⁷⁴

4.2. Komunikace ven z církve

Už v počátcích nesla v sobě církev tento závazek ke komunikaci. Církev je převzaté slovo, které nevymysleli ani apoštolové ani Ježíš. Původní význam slova církve v té době bylo shromáždění lidí za účelem rozhodování.⁷⁵ Pokud o něčem má rozhodovat společenství setkaných lidí, je potřeba, aby mezi sebou komunikovali a předávali si informace. A bylo to zřejmé i z rané křesťanské církve. Muselo proběhnout nespočet diskusí a rozhovorů, aby lidé tehdy porozuměli, čemu věří, aby se ustanovila dogmata a upevnily vazby mezi lidmi. Dnes nám církev, tak jak ji známe v české společnosti, stagnuje. Nových členů nepřibývá a církev se nijak extrémně nerozšiřuje.⁷⁶ Křesťané totiž už mají své zázemí, své jistoty a vyznání, kazatele a rady starších, které je

⁷³ BRODFEST. Brodfest 2022, [online], 2018, <https://www.program.brodfest.cz/>, [cit. 2024-04-08].

⁷⁴ NOVÁK, David. „Tři pohledy na mládež,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁷⁵ NOVÁK, David. podcast: „Víra ve vírech doby, díl: Hledání církve, instituce vs život,“ [online], Spotify, 2024, <https://open.spotify.com/episode/6wqpIf2WFTNTzAmxniBtyK?si=d067c07b93774d9f>, [cit. 2024-04-15].

⁷⁶ SČÍTÁNÍ 2021. „Náboženská víra,“ [online], <https://scitani.gov.cz/nabozenska-vira#null>, [zveřejněno 2021, cit. 2024-03-23].

upevňují v základech jejich víry. Pokud ale do církve zavítá někdo nový, neporozumí. Z církve se stala institucionální bariéra, která brání novým lidem přicházet k Ježíši.

4.2.1. Porozumění mladé generaci

Mladí lidé byli vždy nadějí budoucnosti a předávání informací z generace na generaci bylo vzácným zachováním tradice a naděje pro pokrok. Jen se doba tak rychle vyvinula a posunula, že dospělí přestali mladým úplně rozumět a věty typu: „To za nás nebývalo ...“ jsou tvrdou realitou. Neopravňuje to však dospělé si myslet, že je mladé generace dnes líná nebo špatná.⁷⁷ David Novák, nynější předseda Církve bratrské a dřívější vedoucí odboru mládeže Církve bratrské, napsal nespočet článků a studií o mladých lidech v postmoderní době. Přijde mu důležité nastupující generaci pochopit, naslouchat jim namísto mentorování a poskytování nevyžádaných rad. Ve svých člancích popisuje pohled vycházejícího dospělého na svět. Vnímá rozdíly mezi generacemi například v nabídce práce. Dříve bylo povinností pracovat a státní podniky to zajišťovaly, dnes ale studenti často neví, kde pracovat a jestli se vůbec zvládnou uživit. Dalším bodem je sexualita, které je dnes věnovaná tak silná mediální pozornost, která působí na lidské primitivní přirozené pudy. Dospívající člověk často pak ztrácí naprosto veškeré zábrany, protože ho média učí, že je v pořádku jít a zkoušet. Vede to do takových momentů, kdy mladý člověk ví, na co má pohlavní orgány, ale neví si rady se svojí sexualitou.⁷⁸

4.2.2. Boření bariér skrze média a sociální sítě

V neposlední řadě dostupnost obrovského množství informací prostřednictvím internetu v mladých lidech vytváří chaos namísto vyšší moudrosti. Projevuje se vnitřní rozpolcenost při hledání pravdy. Pravda je v dnešním světě relevantním pojmem. A pohled na reprodukci pravdy se vrátil o tisíce let zpátky, kdy prostředníky pro prezentování pravdy nebyla média, ale filozofové. Ti zastávali stejný proces, který se používá dnes. Důležitější je „*jak*“ pravdu prezentuješ než pravda samotná. Proto funguje reklama a marketing a jsou nepostradatelné pro udržení zájmu pro tu zvolenou „pravdu“. V dnešní době tak můžeme sledovat paradox, kdy virtuálnímu prostředí je přisuzována vyšší míra reality a pravdivosti než našim každodenním prožitkům z běžného života. Náhle se stáváme spíše konzumenty prezentace života než života samotného. V tomto pohlcení internetovou realitou dnes žije mladá generace.⁷⁹ Obrazy v médiích tak tvoří zároveň bariéry k životu a klíče k dospívajícím

⁷⁷ NOVÁK, David. „To za nás nebývalo,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁷⁸ NOVÁK, David. „Pastorace mládeže,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-09].

⁷⁹ MÜHLFEIT, Jan. NOVOTNÁ, Kateřina. Odemykání dětského potenciálu, Brno: Management Press, 2018, s. 65.

lidem. Pokud církev má nabízet pravdu a sdílet Ježíše Krista je to jejím základním posláním, je třeba zvolit komunikační kanály, kterým cílová skupina rozumí.⁸⁰

Využití moderních technologií a sociálních médií je účinným nástrojem komunikace s mladými lidmi. Církev bratrská aktivně využívá webové stránky, sociální média, podcasty a online platformy k šíření duchovních zpráv, sdílení inspirativního obsahu a organizaci virtuálních setkání a událostí. Tímto způsobem je církev přístupná pro mladé lidi v jejich každodenním životě. Existuje řada profilů Církve bratrské ať už na platformě Instagramu nebo Facebooku. Každý sbor má svůj profil. Odlišeny jsou názvem města, kde sídlí, např. Církev bratrská Zlín⁸¹, Církev bratrská v Hranicích⁸² ... Obsahem těchto profilů jsou nejčastěji pozvánky na nadcházející bohoslužby a akce a sdílení fotografií z akcí, které již proběhly.

Mediálním obsahem, který se rozšířil za dob Covidu, jsou podcasty. Většina kázání je dnes dostupná na webech jednotlivých sborů jako audio nahrávka. Některé sbory, nebo kazatelé dokonce využívají platformu jako Spotify, kam ukládají nahraná kázání. Kromě kázání se objevují i mini podcastové série na biblická či duchovní témata, například pod profilem Církve bratrská Zlín⁸³ na platformě Spotify. Dalším audio obsahem tentokrát v režii Davida Nováka je podcast „Víra ve vírech doby“, dostupný na několika platformách.⁸⁴ Lze ho i podle výběru témat (manželství, vztahy, co je církev, peníze atd.) řadit k evangelizačním projektům, které fungují díky mediálnímu prostoru. Svým výběrem témat se snaží poskytovat pohled Bible na palčivé otázky nejen mladých lidí. Sám autor svůj podcast popisuje těmito slovy: „O křesťanské víře ve výzvách současné doby. O maličkostech života, které ale hýbou našimi životy více, než si někdy připouštíme.“⁸⁵

4.2.3. Prostředí a akce přizpůsobené mladým lidem

Jednou z klíčových strategií, kterou Církev bratrská uplatňuje, je vytváření prostředí, které je pro mladé lidi přitažlivé a přístupné. To zahrnuje modernizaci liturgie, hudby

⁸⁰ NOVÁK, David. „Mládež a internet,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁸¹ CÍRKEV BRATRSKÁ ZLÍN. „Církev bratrská Zlín,“ [online], Facebook, 2020, https://www.facebook.com/profile.php?id=100064835136903&sk=about_profile_transparency, [cit. 2024-04-09].

⁸² CÍRKEV BRATRSKÁ V HRANICÍCH. „Církev bratrská v Hranicích,“ [online], Facebook, 2009, <https://www.facebook.com/cbhranice>, [cit. 2024-04-09].

⁸³ CÍRKEV BRATRSKÁ ZLÍN. „Církev bratrská Zlín,“ [online], Spotify, 2020, <https://open.spotify.com/show/4z7euZiT90Nh2okkasGalj>, [cit. 2024-04-09].

⁸⁴ NOVÁK, David. „Víra ve vírech doby,“ [online], 2017, <https://www.zdrojeprovedouci.cz/podcast/vira-ve-virech-doby>, [cit. 2024-04-09].

⁸⁵ Tamtéž

a formy bohoslužeb tak, aby byly relevantní a přijatelné pro mladou generaci.⁸⁶ Tyto modernizace v rámci bohoslužeb jsou komunikací k lidem, kteří poprvé zavítají do církve, ještě k církvi nemají žádný vztah, jen se rozhodli tomu dát první šanci, nebo jejich motivací byla zvědavost, potvrzení či vyvrácení jejich předpokladů. Bohoslužba a dynamika společenství se stává základem, na kterém si tvoří obrázek o církvi. Flexibilita a otevřenost novým nápadům jsou klíčové. Adaptace na potřeby a pozornost dospívajících je velká. „Cílem je stále sdílet stejné evangelium jen v novém kabátu,“ popisuje David Novák v jednom ze svých článků.⁸⁷ Výsledkem takového přemýšlení jsou modernizované bohoslužby, ale i akce pro mladé lidi, které Církev bratrská pořádá nebo se spolupodílí na přípravě.⁸⁸

Největší akcí konanou jednou za rok na konci léta na Vsetíně je multižánrový křesťanský festival United. Zde dochází k pohlcení centra města mladými lidmi, kteří přijíždí z celé republiky, aby si užili letní dny nabyté programem.⁸⁹ Veškerý outdoorový program je zdarma přístupný komukoliv, kdo jde zrovna okolo, týká se to dominantních ranních a večerních programů, koncertů, rozhovorů, atrakcí, taneční show. Církev bez denominačních bariér na pár dní pohltí město a nestojí jen za zavřenými dveřmi kostela. Skrze tuto bezbariérovou dostupnost se křesťanství a Bůh může přiblížit lidem.

Dalším projektem, který dám za příklad je MAXI Zlín.⁹⁰ Z původní iniciativy tří církví propojit mládež ve Zlíně tento projekt přerostl v něco většího. Nyní je cílem tvořit konexe obecně mezi mladými lidmi ve Zlíně. MAXI nabyla evangelizačního charakteru. Jedná se tedy o komunitu mladých lidí, kteří společně utvářejí prostor pro vzájemnou tvorbu vztahů a sdílení hodnot. Za organizací stojí členové mládeží ze tří různých protestantských denominací ve Zlíně. Otevírají mladým lidem prostor pro diskusi. Eventy, které pořádají čtyřikrát ročně, mají formu buď diskuzí, přednášek, garden party – venkovního posezení zaměřené více na zábavu a pohodu. Témata, která volí, vždy odráží potřeby, palčivé otázky, nebo problémové oblasti mladých lidí.

⁸⁶ NOVÁK, David. „Tři pohledy na mládež,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁸⁷ NOVÁK, David. „Tři pohledy na mládež,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

⁸⁸ ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské „Co se děje?“, [online], 2020, <https://cb.cz/mladez/co-se-deje/>, [cit. 2024-04-08].

⁸⁹ RASZKOVÁ, Jana. „Festival UNITED přinesl do Vsetína radostnou atmosféru,“ [online], Vsetín, 2023, <https://www.mestovsetin.cz/festival-united-prinesl-do-vsetina-radostnou-atmosferu/d-554980>, [cit. 2024-04-08].

⁹⁰ MAŠLÁŇOVÁ, Karolína, „MAXI Zlín“ in podcast Na okraji, [online], 2023, <https://naokraji.art/podcast/maxi-zlin/>, [cit. 2024-04-08].

Mají za sebou okruhy jako toxické vztahy, sexualita, závislosti na drogách, pornografie a další.⁹¹

5. Analýza mediálního obsahu Církev bratrské prezentující hodnotu manželství a sexu

Následující kapitola bude prezentovat praktickou část mé práce. V prvních dvou podkapitolách se zaměřím na analýzu již publikovaných mediálních obsahů pomocí Anopressu a etické analýzy Potter box. V závěrečné části popíši svůj mediální výstup, který jsem natočila jako praktickou část bakalářské práce.

5.1. Analýza mediálních publikací pomocí Anopressu

V Anopressu jsem hledala klíčová slova spojená s mou prací: „Církev bratrská, církev, manželství, sex, sexualita, dospívající, mladí, hodnota, víra, komunikace“.

Při zadání slova manželství v kombinaci se slovem církev v období 3 let jsem musela negovat slovo „homosexuál“, „stejnopohlavní“, „pro všechny“, protože většina výsledných publikací se týkala právě těchto pojmů, a tedy byly pro mou práci nerelevantní. Další publikace se převážně týkali katolické církve. Jediné relevantní publikace týkající se manželství a Církve bratrské byly „Prohlášení zástupců českých církví k manželství.“⁹²

Zadání dalších klíčových slov a jejich kombinací pomocí operátorů za období posledních 3 let přineslo přes 60 různých publikací. Při jejich bližším zkoumání a analyzování jsem se setkávala jen s publikacemi, které moje klíčová slova obsahovala, ale bez souvislých spojitostí a kontextu. Často se články týkaly týrání nebo zneužívání a byly význačně spojeny s katolickou církví, a tedy byly nerelevantní pro mou práci. Téma sexuality a manželství ve spojitosti s Církví bratrskou se v mediálním prostoru moc neobjevuje a publikovat o tomto tématu pozitivně je mimořádné.

5.2. Potter box analýza

V této kapitole mé práce se zaměřím na provedení etického rozboru článku publikovaného dne 29. 1. 2022 v online magazínu Proboha! s názvem „*Sexualita je krásným Božím darem, ale její zneužití může ubližovat*“, jehož autorem je David Novák.⁹³

⁹¹ MAXI Zlín, „MAXI Zlín,“ [online], Facebook, 2017,

https://www.facebook.com/maxizlin/past_hosted_events, [cit. 2024-04-08].

⁹² ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. Prohlášení zástupců českých církví k manželství, [online], 2023, <https://portal.cb.cz/2023-prohlaseni-zastupcu-ceskych-cirkvi-k-manzelstvi>. [cit. 2024-04-10].

⁹³ NOVÁK, David. „Sexualita je krásným Božím darem, ale její zneužití může ubližovat,“ [online], in Proboha!, 2022, <https://proboha.cz/magazin/vira/davidnovak/2022/01/11998/>, [cit. 2024-04-01].

David Novák je kazatel, teolog a publicista. V současné době vede sbor na Praze 13 a je předsedou Rady Církve Bratrské. Motivací pro výběr právě tohoto článku je záměr ukázat a podrobněji analyzovat, jakým způsobem Církev bratrská komunikuje a publikuje médií o tématu manželství a sexuality. Analýza tohoto článku nám umožní lépe porozumět postojům a hodnotám, které Církev bratrská představuje v této oblasti a jakým způsobem je prezentuje veřejnosti. Pro účely této analýzy budu postupovat podle metodiky známé jako Potter Box⁹⁴, která mi umožní zhodnotit etické aspekty prezentovaného obsahu. Postupuji podle materiálů popisující Potter box od doktora Jana Motala, které poskytl studentům při výuce předmětu Masová komunikace na Cyrilometodějské teologické fakultě UP, obor Etika a kultura v mediální komunikaci roku 2022.

Autor článku otvírá slovy: „*Tvrdit v dnešní době, že sex patří do manželství, zní skoro jako torzení, že země je placatá. Navíc vnímání sexuality mimo manželství veřejně potvrdzují i někteří duchovní. Nečastějším argumentem je, že sex je přirozená tělesná potřeba. To je sice pravda, na druhou stranu v každé tělesné potřebě je třeba se kázat, jinak nám škodí.*“⁹⁵

V textu se zaměřuje na různorodost názorů a přístupů k tématu sexuality a manželství, které na začátku vymezuje jako dva extrémy. Autor zdůrazňuje, že tato diverzita názorů odráží různé přístupy ke spiritualitě a morálce v rámci společnosti. Dále se v článku diskutuje o biblických perspektivách sexuality a manželství, přičemž je poukázáno na význam lásky, závazku a vzájemného respektu ve vztahu. V tomto kontextu je významu manželství chápán jako ochrana sexuality. Ale je zde také reflektována současná kultura, která často bagatelizuje význam manželství a závazku v sexuálních vztazích. Kromě toho se v článku objevují citáty Timothyho Kellera, řečníka a spisovatele a evangelikálního pastora Presbyterian Church of America v USA, a osobní zkušenost C. S. Lewise. Ty mají ilustrovat a podpořit argumentaci autora. Mimo tyto odkazy je text plný citací či parafrází z Bible.

5.2.1. První krok Potter boxu: definice

První krok Potter box analýzy uvádí informace, které jsou zřetelné a dostupné k dané problematice.

- Autor vymezuje dva pohledy na sexualitu. První pohled, chápe lidskou sexualitu negativně a vnímá tělo a fyzické přirozenosti jako špatné a hříšné. A sex považuje za nutné zlo. Druhý pohled tvrdí, že sex patří k projevům sebevyjádření. Pokud tím člověk nikomu neškodí, je na něm, jak se svou sexualitou nakládá.

⁹⁴ CHRISTIANS, Clifford G. et al. Media ethics: cases and moral reasoning.

⁹⁵ NOVÁK, David. „Sexualita je krásným Božím darem, ale její zneužití může ubližovat,“ [online], in Proboha!, 2022, <https://proboha.cz/magazin/vira/davidnovak/2022/01/11998/>, [cit. 2024-04-01].

- Tyto dva pohledy autor navzájem konfrontuje.
- Oba popisuje jako radikální.
- Autor dává prostor ve svém článku biblickým veršům a textům v kontextu sexuality a manželství.
- Zdůrazňuje důležitost manželství jako závazku a lásky mezi partnery.
- Nechává promlouvat hlas Timothyho Kellera.
- Nedává dalším konkrétním osobám ani zdrojům prostor pro vyjádření.
- Článek nemá za cíl zakázat nebo hanit sexuální intimitu.

5.2.2. Druhý krok Potter boxu: hodnoty

Druhým krokem Potter boxu je určení hodnot, které vyplývají z mediálního obsahu a jsou významné pro hodnocení situace. V tomto textu jsou prezentovány následující hodnoty.

a) Náboženské hodnoty

David Novák používá náboženské hodnoty k podpoře svého argumentu o významu sexuální abstinence před manželstvím.

- Ochrana – podle textu tvoří pojící hodnotu mezi manželstvím a sexem
- Závazek, smlouva – ne jako nesvoboda, ale hranice důležitá pro správný vývoj
- Láska – důležitá křesťanská hodnota, která provází pojmy manželství a sex

b) Morální hodnoty

Morální hodnoty poskytují jistý prostor pro opozici k čistě náboženskému pojetí. Autor zmiňuje biblické texty a interpretuje je v kontextu lidské sexuality a manželství.

- Respekt a zodpovědnost v partnerských vztazích
- Soukromí a svoboda – tvoří základ pro proti názor autorovu mínění, ale jsou zmíněny jen okrajově, nemají stejné zastoupení v textu vůči náboženským hodnotám
- Sociální důsledky jednání – popisuje důsledky sexu mimo manželství

c) Fyziologické hodnoty

V textu jsou jasně vypsány i základní fyziologické potřeby či charakteristiky člověka, které také hrají svou roli při prožívání sexuality.

- Lidské tělo – fyzická schránka lidské bytosti, skrze kterou máme možnost sex prožívat, autor o tělu říká, že je Božím darem
- Základní fyziologické potřeby – sex jako základní lidský pud

Analýza všech těchto hodnot pomocí primárně biblických textů formuje autorovu argumentaci a přístup k tématu sexuality a manželství.

5.2.3. Třetí krok Potter boxu: etické principy

Třetím krokem Potter box analýzy je zvážení a porovnání různých etických principů a teorií, které mohou být aplikovány na danou situaci.

Na první pohled se může zdát, že autor pomocí etiky ctnosti nalézá kompromis mezi dvěma extrémy, které stanovil jako protikladné příklady pohledu na sexualitu. Pomocníkem při hledání ctnosti je mu samotná Bible.

Etický princip kategorického imperativu se zaměřením na obecně platné pravidlo chování se zde použít nedá. Autor neklade důraz na výsledek a správnost jednání, ale spíše na motivaci k danému jednání. Rovněž klade důraz na možné důsledky jednání, z toho hlediska by se dalo hovořit o utilitaristickém přístupu k problematice. Varuje před intimností, které se člověk otevírá, pokud s někým sdílí své tělo. Tato intimnost k člověku něco zanechá. Nelze ji brát jen jako jednorázový akt. Bylo by to bezohledné chování vůči okolí. Může ublížit, proto zde můžete vidět snahu hledání maximálního štěstí, kterého lze dosáhnou skrze sex posvěcený manželským slibem. Důsledky předmanželského sexu však kolikrát nejsou viditelné hned, proto identifikace bolesti nebo ublížení lidem není tak zřetelná. Což může vyvolávat nedorozumění a nepochopení apelu na sex až po svatbě.

Článek je plný biblických veršů a parafrází. Samotné Slovo Boží je bráno jako zákon, tedy etický princip, kterým se autor řídí. Neustále se na Bibli odkazuje a jednotlivé pasáže ve svém textu propojuje. Hlavním principem, který Písmo poskytuje a podle kterého D. Novák píše svá slova, je princip čistoty. „Varujte se smilstva!“ (1 Kor 6:18).

5.2.4. Čtvrtý krok Potter boxu: loajality

Posledním krokem Potter boxu vytyčím subjekty, kterých se článek dotýká nebo je jim autor zavázán a zůstává v jejich přízni.

- Bible
- Křesťanská komunita
- Církev
- Církev bratrská
- Timothy Keller
- Čtenáři, kteří souhlasí s názorem, že sex patří do manželství
- Bůh
- Páry, které počkaly se sexem až po svatbě

5.2.5. Vyhodnocení analýzy

Díky provedené analýze můžeme hlouběji sledovat motivy autora a porozumět jeho argumentaci a hodnotám, které zastává.

Celkově lze říci, že analýza zdůrazňuje náboženské a morální hodnoty, které formují autorův pohled na sexualitu a manželství. Autor hledá kompromis mezi extrémní pomocí etiky ctnosti, Biblických textů a jsou znatelné i známky utilitarismu. Upozorňuje na důsledky jednání a zdůrazňuje princip čistoty, který se dá považovat za klíčový etický princip zde využitý k porovnání dvou pohledů na sexualitu vymezených na začátku textu. Cílem autora není hanit nebo zakazovat intimitu nebo sexuální chování. Prezentuje náboženské hodnoty, jako je ochrana, závazek a láska. Zmiňuje i morální hodnoty, jako je respekt, zodpovědnost a zdůrazňuje sociální důsledky sexu mimo manželství. Svou loajalitu autor zachovává v první řadě Bibli.

5.3. Konfliktní a atraktivní známky komunikace sexuality a manželství Církvi bratrskou

V této podkapitole analyzuji komunikaci tématu sexuality a manželství v Církvi bratrské pomocí konfliktních a atraktivních známek. Komunikace o sexualitě a manželství může být totiž komplexní a zároveň citlivá záležitost. Zde jsou rozepsané stránky této problematiky.

5.3.1. Konfliktní stránky

Tradice versus modernita: V církvi bratrské může existovat konflikt mezi tradičními biblickými přístupy k sexualitě a moderními přístupy a trendy v rámci společnosti. Někteří členové církve mohou trvat na tradičních hodnotách a morálních standardech, zatímco jiní mohou hledat nové interpretace a aplikace biblických principů.

Tabuizace tématu: Diskuze o sexualitě a intimních vztazích může být vnímána jako tabu nebo nepříjemná, což může vést k nedostatečné komunikaci a otevřenosti v této oblasti. Někteří členové církve se mohou cítit nejistí nebo nepohodlně při sdílení svých otázek a problémů ohledně sexuality.

Rozdílné názory: Uvnitř církve mohou existovat různé názory na otázky spojené se sexualitou a manželstvím, jako je antikoncepce, předmanželský sex, rozvod nebo homosexualita. Tyto rozdílné perspektivy mohou vést k napětí a konfliktům v rámci komunity.

5.3.2. Atraktivní stránky

Důvěrné prostředí a poradenství: Církev bratrská může poskytovat prostředí, kde členové mohou hledat podporu a poradenství ohledně sexuálních a manželských otázek. Díky důvěrnému prostředí a duchovnímu vedení mohou lidé nalézt odpovědi na své otázky a pomoc při řešení problémů.

Založení na biblických principech: Pro mnoho členů je atraktivní skutečnost, že diskuse o sexualitě a manželství je založena na biblických principech a hodnotách. To

může poskytovat pevný rámec a jistotu pro jednotlivce a páry, kteří hledají usměrnění ve svých vztazích.

Rozvoj vztahů a sdílení: V církvi bratrské se mohou lidé cítit součástí komunity, která je ochotná sdílet radosti i výzvy spojené se sexualitou a manželstvím – skupiny pro manžele, manželská poradenství a další. Diskuse o sexualitě a manželství může také sloužit jako prostředek pro hlubší pochopení a posílení partnerských vztahů. Otevřená komunikace a sdílení mezi partnery může vést vzájemnému respektu a porozumění.

5.4. Popis mého mediálního výstupu

Jako svůj hlavní mediální výstup jsem si ke své bakalářské práci zvolila audio tvorbu pod vedením magistry Michaely Veteškové. Pro vedlejší výstup jsem zvolila textovou tvorbu. Výsledný výstup má formu podcastu o rozsahu 15 minut a textové anonce. Přikládám odkaz na mediální výstup online:

<https://owncloud.cesnet.cz/index.php/s/eWDNDge64LepjnL>.

Cílovou skupinou jsou mladí lidé. Podcast jim přinese možnost se ztotožnit s příběhem respondentky a jejími postoji. Nebo posluchač získá příležitost vyslechnout nový pohled na téma sexu a manželství z úst mladého věřícího člověka a udělat si vlastní obrázek.

Název mého podcastu zní: *„Nejdřív kostel, potom postel“*. Odkazuje na křesťanskou hodnotovou orientaci – sex až po svatbě. Tématem mého výstupu je hodnotový žebříček se zaměřením na konkrétní hodnotu sexu a manželství pro mladé lidi. Celá má bakalářská práce včetně praktické části zkoumá komunikaci Církve bratrské směrem k mladým lidem, proto jsem svůj podcast postavila tímto způsobem. Souvisí s tím i výběr respondenta.

Na mé otázky odpovídá respondentka Johana Pírková, dvacetiletá studentka, konvertitka. Vztah mezi mnou a respondentkou je přátelský. Obě jsme členkami Církve bratrské ve Zlíně. Výběr respondentky jsem volila na základě její konverze ke křesťanství, jejího věku, i našeho vztahu, díky kterému jsem věřila, že bude náš rozhovor otevřený a příjemný. Její životní ambice a zkušenosti modelovaly její hodnoty, a tak se v rozhovoru opravdu setkávám s rozumným dospívajícím člověkem. Z jejích slov a myšlenek jde vnímat, že její zvolené životní hodnoty nejsou jen převzaté, ale vědomě osvojené. Zároveň je atmosféra rozhovoru odlehčená vtípky a dynamickou hudbou. Přece jen spolu mluví dvě mladé studentky.

Do kontextu práce podcast zapadá svým obsahem, ale i formou. Samotná forma podcastu je komunikačním kanálem, ve kterém komunikují, vedou rozhovor, dvě členky Církve bratrské. Což vyjadřuje komunikaci Církve bratrské ven k lidem.

K teoretické práci se vztahuje i téma rozhovoru, kterými jsou víra, životní hodnoty, manželství a sexualita mladé dospívající dívky.

Závěr

V celé práci se snažím dopátrat, co je klíčem k mladým lidem, zda se nalézá v jejich hodnotách a jak je s nimi komunikovat. V kapitolách o Církvi bratrské popisují, že komunikace je jedním ze základních poslání církve. Pokud tuto potřebu komunikovat své hodnoty a evangelium světu křesťané nemají, je to chyba. Církev bratrská je si vědoma potřeby mít vazby s mladou generací a sdílet s nimi svou víru. Forma komunikace by se měla volit podle cílové skupiny. Mladí lidé vyžadují vizuální podněty a moderní technologie. Jejich hodnotový žebříček prochází procesem zvnitřňování. Je zapotřebí poskytnout dostatečné množství logických i duchovních důvodů pro vyznávání hodnot, ale nechat prostor pro vzájemné pochopení a naslouchání.

Církev kromě hodnotového žebříčku poskytuje i autoritu, řád a vztahy. Proto můžeme sledovat, jak se mění prostředí kostelů a budov, kde se křesťané scházejí, tak, aby se jim tam líbilo, aby se tam cítili dobře. Protože cítit se dobře, usmívat se a cítit se přijatý tvoří dobrý základ pro oslovení mladých lidí. I vztahy a hodnoty s tím spojené je třeba komunikovat. Obzvlášť když církev poskytuje dnes už netradiční pohled na manželství. Je třeba sdílet hodnotu manželství, tak jak ji chápe církev a s tím spojenou intimitu. Pokud o tom kazatelé a mladí věřící nebudou se svým okolím mluvit, stane se z této oblasti stigma, které je bude od většinové společnosti dělit. Sdílení ale není možné bez naslouchání druhé straně. Kvalitní oboustranná komunikace i o sexualitě a manželství je klíčová k budování hlubších vztahů. Tento vztah vyžaduje vzájemné porozumění, respekt a otevřenost ke sdílení názorů a potřeb. Jde cítit, že Církev bratrská nebo minimálně členové, kteří stojí v čele Rady církve jsou si vědomi potřeby porozumět mladým. Hledají k nim cestu, vytváří pro ně programy a služby, aby cítili, že jim církev dává prostor nejen osobně růst, ale i budovat vztahy.

Cíl své práce popsat komunikaci Církve bratrské považuji za naplněný. Ale při analýzách mediálních publikací a psaní teoretické části práce se vyskytly další otázky, který by stály za pozornost. V souvislosti s mediálním obsahem se otevírala témata homosexuality a manželství pro všechny. Stálo by za pozornost jistě i větší prozkoumání hodnotových žebříčků církve a mladých lidí. Oblast komunikace církve je rovněž poměrně široká a poskytuje prostor k dalšímu zkoumání například pouze online formy nebo prezentace Církve bratrské na sociálních sítích. Bohužel tyto otázky přesahují rozsah mé práce.

Anotace

Tématem bakalářské práce je komunikace mezi Církví bratrskou a mladými lidmi uvnitř ní i mimo. Cílem je popsat proč je důležité, aby církev komunikovala s mladými lidmi a jaké prostředky k tomu aktuálně využívá. Hlavním bodem komunikace jsou osobní vztahy. V dospívání jsou vztahy podstatnou součástí života proto se zaměřuji na komunikaci hodnot, který s partnerským vztahem souvisí, a to manželství a sex. Pomocí analýzy v Anopressu a Potter boxu zkoumám, jak tyto hodnoty v mediálním prostředí prezentuje Církev bratrská.

Příjmení a jméno autora: Mašláňová Karolína

Název fakulty a katedry: Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra komunikačních studií

Název bakalářského projektu: Komunikace a práce s dospívajícími lidmi v Církvi bratrské

Jméno vedoucího bakalářského projektu: doc. Mgr. et Mgr. Jaroslav Franc Th.D.

Počet stran: 35

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 36

Rok obhajoby: 2024

Klíčová slova: Církev bratrská, církev, mladí, dospívající, komunikace, hodnoty, sex, manželství

Abstract

Communication and work with adolescents in the Church of the Brethren community – resumé

The topic of the bachelor thesis is communication between the Church of the Brethren and young people inside and outside the Church. The aim is to describe why it is important for the Church to communicate with young people and what means it currently uses to do so. The main point of communication is personal relationships. In adolescence, relationships are an essential part of life so I focus on communicating the values that go with relationships, namely marriage and sex. Using analysis in Anopress and Potter box I examine how these values are presented in the media environment by the Church of the Brethren.

Author's surname and first name: Mašláňová Karolína

Name of the faculty and department: the Cyril and Methodius Theological Faculty of Palacký University in Olomouc, Department of Communication Studies

Title of bachelor project: Communication and work with adolescents in the Church of the Brethren community

Name of the supervisor of the bachelor project: doc. Mgr. et Mgr. Jaroslav Franc Th.D.

Number of pages: 35

Number of appendices: 0

Number of titles of literature used: 36

Year of defence: 2024

Keywords: Church of the Brethren, church, youth, adolescents, communication, values, sex, marriage

Bibliografie

ADLOF, A. Návod ke křesťanské práci. KSM, [online], Praha, 1920, [https://portal.cb.cz/archiv-download/Historie%20CB/N%C3%A1vod%20ke%20k%C5%99es%C5%A5ansk%C3%A9%20pr%C3%A1ci%20-%20Adlof%20\(1920\)%20\(pozn%C3%A1mky%20J.%20Vale%C5%A1%20ml.\).doc](https://portal.cb.cz/archiv-download/Historie%20CB/N%C3%A1vod%20ke%20k%C5%99es%C5%A5ansk%C3%A9%20pr%C3%A1ci%20-%20Adlof%20(1920)%20(pozn%C3%A1mky%20J.%20Vale%C5%A1%20ml.).doc) [cit. 2024-04-08].

ANOPERSS IT. Anopress, [online], <https://monitoring-anopress-cz.ezproxy.upol.cz/Anopress?xl=knihovna46&xh=minq5i9fxx6mtvhdx1vxb00m279orn8&nomenu=0>, [cit. 2024-04-08].

ARNETT, Jeffrey Jensen. Adolescence and emerging adulthood: a cultural approach. 5th ed. Clark University: Pearson, 2013. ISBN 10: 0-205-89951-X.

Bible, Genesis 2,24. [online], BIBLION, o.s. 2009, <https://www.bible.com/cs>, cit. 2024-03-24].

BRODFEST. Brodfest 2022, [online], 2018, <https://www.program.brodfest.cz/>, [cit. 2024-04-08].

CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, „Důvěra k vybraným institucím veřejného života a mezilidská důvěra – duben / květen 2023,“ [online], <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/institute-a-politici/5676-duvera-k-vybranim-institucim-verejneho-zivota-a-mezilidska-duvera-duben-kveten-2023>, [cit. 2024-03-19].

CÍRKEV BRATRSKÁ V HRANICÍCH. „Církev bratrská v Hranicích,“ [online], Facebook, 2009, <https://www.facebook.com/cbhranice>, [cit. 2024-04-09].

CÍRKEV BRATRSKÁ ZLÍN, „Církev bratrská Zlín,“ [online], Spotify, 2020, <https://open.spotify.com/show/4z7euZiT90Nh2okkasGalj>, [cit. 2024-04-09].

CÍRKEV BRATRSKÁ ZLÍN. „Církev bratrská Zlín,“ [online], Facebook, 2020, https://www.facebook.com/profile.php?id=100064835136903&sk=about_profile_transparency, [cit. 2024-04-09].

CÍRKEV BRATRSKÁ, „Bohoslužebná agenda podle § 248 Řádu správy CB,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty>, [cit. 2024-03-20].

CÍRKEV BRATRSKÁ, „Kdo jsme – Historie,“ [online], <https://portal.cb.cz/kdo-jsme>. [cit. 2024-03-23].

CÍRKEV BRATRSKÁ, „Vyznání víry a Duchovní zásady Církve bratrské,“ online dokument, <https://portal.cb.cz/zakladni-dokumenty> [cit. 2024-03-23].

CÍRKEV BRATRSKÁ, Odbor mládeže CB, [online], stránka, Facebook, 2012, <https://www.facebook.com/odbormladeze>, [cit. 2024-04-12]

CÍRKEV BRATRSKÁ, Odbor mládeže, [online], profil, Instagram, 2018, <https://www.instagram.com/odbormladeze/>, [cit. 2024-04-12]

ČERMÁK, Ivo, Martina HŘEBÍČKOVÁ a Macek PETR. Agrese, identita, osobnost. Boskovice: Albert, 2003. ISBN 80-86620-06-9.

ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. Prohlášení zástupců českých církví k manželství. [online], 2023. Dostupné z: <https://portal.cb.cz/2023-prohlaseni-zastupcu-ceskych-cirkvi-k-manzelstvi>. [cit. 2024-04-10].

ERIKSON, Erik H. Osm věků člověka, studijní materiál, FF UK Praha: Propisy, 1995.

FIELDS, Doug. První dva roky ve službě mládeži, Albrechtice: Nakladatelství křesťanský život, 2018, ISBN: 978-80-7112-201-2

CHRISTIANS, Clifford G. et al. Media ethics : cases and moral reasoning. 11th edition. New York, NY ; Abingdon : Routledge, 2020. ISBN 978-0-367-24397-5.

CHRISTIANS, Clifford G. et al. Media ethics: cases and moral reasoning. 11th edition. New York, NY; Abingdon: Routledge, 2020.

LEMAN, Kevin. PENTAK, William. Vést jako pastýř, vyd. 1., Praha: Nakladatelství Návrat domů, s.r.o., 2021, ISBN: 978-80-7255-424-9

MACEK, Petr. Adolescence. 2. upr. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.

MAŠLÁŇOVÁ, Karolína, „MAXI Zlín,“ in podcast Na okraji, [online], 2023, <https://naokraji.art/podcast/maxi-zlin/>, [cit. 2024-04-08].

MAXI Zlín, „MAXI Zlín,“ [online], Facebook, 2017, https://www.facebook.com/maxizlin/past_hosted_events, [cit. 2024-04-08].

MÜHLFEIT, Jan. NOVOTNÁ, Kateřina. Odemykání dětského potenciálu, vyd. 1, Brno: Management Press., 2018, ISBN: 978-80-7261-562-9

NOVÁK, David. „Hledání církve, instituce vs život,“ in podcast Víra ve vírech doby, [online], Spotify, 2024, <https://open.spotify.com/episode/2SRVKtdvvhYka250adKTK4>, [cit. 2024-04-08].

NOVÁK, David. „Mládež a internet,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

NOVÁK, David. „Pastorace mládeže,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-09].

NOVÁK, David. „Sexualita je krásným Božím darem, ale její zneužití může ubližovat,“ [online], in Proboha!, 2022, <https://proboha.cz/magazin/vira/davidnovak/2022/01/11998/>, [cit. 2024-04-01].

NOVÁK, David. „To za nás nebývalo,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

NOVÁK, David. „Tři pohledy na mládež,“ online dokument, <https://cb.cz/novak/node/26> [cit. 2024-04-08].

NOVÁK, David. „Víra ve vírech doby,“ [online], 2017, <https://www.zdrojprovedouci.cz/podcast/vira-ve-virech-doby>, [cit. 2024-04-09].

ODBOR MLÁDEŽE CB. Odbor mládeže Církve bratrské [online]. 2020, <https://cb.cz/mladez/>, [cit. 2024-04-08].

RASZKOVÁ, Jana. „Festival UNITED přinesl do Vsetína radostnou atmosféru,“ [online], Vsetín, 2023, <https://www.mestovsetin.cz/festival-united-prinesl-do-vsetina-radostnou-atmosferu/d-554980>, [cit. 2024-04-08].

SČÍTÁNÍ 2021, „Náboženská víra,“ [online], <https://scitani.gov.cz/nabozenska-vira#null>, [zveřejněno 2021, cit. 2024-03-23].

WZATKOVÁ, Kateřina. Hledání duchovní dimenze v období vynořující se dospělosti, Diplomové práce. Univerzita Palackého, Olomouc, 2015.